EEN PAAR AANTEEKENINGEN BIJ TIRSO DE MOLINA'S
DON GIL DE LAS CALZES VERDES.

Acto III, esc. 9. Caramanchel, de lakei van Doña Juana (Don Gil) legt, als vaker de gracioso's in het Spaansche drama, nog al wat kennis aan den dag. Wat bedoelt hij, als hij de woorden uitspreekt:

Don Gil es, aunque lo diga,

El Conde Partinuplés.

Bourland, de annotator van het stuk in de Amerikaansche Holt-editie, ziet (p. 142|3) in dien graaf „a symbol for something far removed”. Maar is Parthenopëus daar nu een goed en begrijpelijk beeld voor? Zóó ontzettend ver weggelegd was Constantinopel, ook in de 17e eeuw, niet.

Caramanchel heeft altijd wat vreemd tegen zijn dueño (feitelijk een dueña) opgezien en als hij dezen 's nachts als vrouw ontmoet, denkt hij aan een werk des duivels, maar als hij Don Gil vertwee-, -drie-, -viervoudigd ziet, raakt hij heelemaal van streek en verklaart hij „sin sentido” te zijn, wat hij door zijn malligheden aan het eind van het stuk dan ook metterdaad toont. Toch meende hij het goed met zijn baas en 't spijt hem als hij dien onverstandig, onbezonnen moet vinden. Dit drukt hij uit als hij in zich zelf „aparte” de bovenstaande regels zegt. Hij vreest namelijk, dat Gil zijn liefje kwijt zal raken, evenals dat Parthenopëus overkomt in den zeer bekenden middel-eeuwschen roman van dien naam, die ook in Spanje bewerkt is (laatste uitgave in 1908 in de Nueva biblioteca de Aut. Esp. no. XI).

Parthenopëus verliest immers zijn geliefde, de schoone koningin Melior, door eigen onvoorzichtigheid op dezelfde manier als Psyche Amor's liefde verspeelde in Apuleius' roman.

Acto III, esc. 18. Nunca falta un don Gil que me persiga. Dit is de stokregel in don Martin's alleenspraak in het St. Hieronymuspark te Madrid, een klaaglied in vier octaven. Het *Vocabulario* van Correas (p. 367) geeft dit refrain als refrán (spreekwoord) met de beteekenis: ieder heeft iemand, die hem lastig valt of strijd baart in het leven.

En waarom zoo'n kwelgeest juist Gil heet, leert ons — ik geloof, dat hierop nog niet de aandacht gevestigd is — Espinel in zijn *Márcos Obregón* (I, 17): ¿Por qué pensáis que dicen ordinariamente „nunca falta un Gil que me persiga”, que no dicen un don Francisco, un don Pedro, sino un Gil? Es porque nunca son perseguidores sino hombres bajos como Gil Manzano, Gil Pérez. Misschien heeft Téllez, vóór hij zijn comedia *Don Gil* (1635) schreef, met dit spreekwoord rekening gehouden, toen hij den naam van de hoofdpersoon voor zijn in zoo hooge mate ingewikkeld stuk koos.

Groningen.

G. A. NAUTA.

BRETON, A MADRID ME VUELVO II, 3.

In Manuel Breton de los Hereros' *A Madrid me vuelvo*, waarin de stad zoo verheerlijkt wordt boven het land, somt de rijke, maar brutale (cerril) boer Estéban, die lak heeft aan geleerdheid en meent het best met zijn beetje